

Estote Benedicti

občasník samporských benediktínov • 37. číslo • 31. marec 2024

AKO APOŠTOL TOMÁŠ,
KTORÝ SPOČIATKU NEVERIL TVOJMU
VZKRIESENIU,
DOTÝKAME SA ZNAKOV NÁŠHO VYKÚPENIA
NA TVOJICH RUKÁCH, TVOJICH NOHÁCH
A V TVOJOM BOKU,
A PRITOM SO ŽIVOU VIEROU VOLÁME:
„PÁN MÔJ A BOH MÔJ!“

EDITORIÁL

S radosťou v srdci píšem tieto riadky.

Prvý dôvod je v tom, že Sv. Otca František si veľmi praje, aby rok 2024 bol časom *symfónie modlitby*, v ktorom sa Cirkev pripraví na Jubilejný rok 2025.

Druhý dôvod spočíva v tom, že svojimi príspevkami veľmi obohatili toto číslo viacerí poprední teológovia, čím sa nám všetkým dáva možnosť rozšíriť si svoje náboženské poznanie. V pôste sme počuli: *Niektorí z tých, čo sa cez sviatky prišli klaňať Bohu, boli Gréci. Pristúpili k Filipovi a prosili ho: „Pane, chceli by sme vidieť Ježiša“.* Nech nás postoj Grékov povzbudí, aj našou prvoradou snahou má byť hľadanie Pána. Predsa ide o našu večnosť. Stojí za to míňať energiu a čas predovšetkým na to, čo nás k večnosti s Bohom približuje.

Tretím dôvodom je i to, že plynule pokračujú práce na zhotovení organu.

Ďalším dôvodom k radosti sú poetické verše, s ktorými sa opäť stretnete na stránkach Občasníka.

Veríme, že čítanie vám opäť prinesie nielen nové poznanie, ale i poučenie a povzbudenie. Pokojné sviatky tohoročnej Veľkej noci Vám praje

o. františek

Milí dobrodinci!

Kristus
vzkriesený z mŕtvych
už neumiera,
smrť nad ním
už nepanuje.
Lebo keď zomrel,
zomrel raz navždy hriechu,
ale keď žije, žije Bohu.
Tak zmýšľajte o sebe aj vy:
že ste mŕtvi hriechu
a žijete Bohu
v Kristovi Ježišovi.
Rim 6, 9 – 11

Dovoľme Vzkriesenému Pánovi,
aby nás objal zjazvenými rukami
a vyvedol nás
z údolia zloby, bolesti
a beznádeje
na svetlo veľkonočného rána.

Požehnané, pokojné a radostné
Veľkonočné sviatky
Vám prajú a vyprosujú

mnísi benediktíni

Originál ikony napísal žijúci španielsky maliar Kiko Argúello (85 r.) zakladateľ neokatechumenátnej cesty. K ikone sa viažu viaceré názvy (*Svätý Tomáš, Ježiš s Tomášom apoštolom, Scéna nevery sv. Tomáša*). Ikona, ktorá je na prednej strane je od slovenskej ikonopisky Blaženy Dzurjanikovej, ktorá ju pomenovala *Pán môj a Boh môj*, nachádza sa v našom kláštore.

VIERA VO VZKRIESENIE – VÝZVA

Žiadne triumfálne „veni, vidi, vici“, ktorým Július Cézar komentoval svoje víťazstvo nad Galmi. Ani žiadne „L'État, c'est moi“ (som štát) opisujúce vládu francúzskeho kráľa Ľudovíta XIV. Také je správanie vládcov národov (porov. Mt 20,25). Nič také sa pri Kristovom zmŕtvychvstani nekoná.

Ježišovo vzkriesenie nemalo nijakých iných svedkov okrem veľkonočnej noci. Nikto ho neopisuje priamo, ale iba to, čo sa stalo. „*Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili,*“ napíše sv. Marek. Takto opisuje objavenie prázdneho hrobu ženami, ktoré chceli pomazať Ježišovo telo (porov. Mk 16,1-6). Ich správanie svedčí tomu, že neočakávali nijaké anjelské posolstvo o tom, že Ježiš žije. Správa o vzkriesení ich nepresvedčila (v tom boli veľmi podobné dnešným skeptickým moderným ľuďom). Ženy sú zmätené a prestrašené a utekajú od hrobu, lebo sa ich zmocnila hrôza.

Apoštoli považovali rozprávanie žien za prázdne táranie. Len Peter a Ján sa zoberú a idú k hrobu; Peter vošiel do hrobu, ale nevidí nič, iba prázdny hrob a ľanové plachty. To však pre neho nie je dôvod veriť v nejaké vzkriesenie. „J vrátil sa domov a čudoval sa, čo sa stalo“ (Lk 24,12). V tomto údive sa miešal úžas so zdesením. To ešte nebola viera, veď v srdci mu

možno stále znelo echo jeho slov zapretia z veľkého piatku „nepoznám toho človeka“. Ani emauzskí učeníci, ktorí prestali dúfať, ho nespoznávajú (porov. Lk 24,13-35). Evanjelιά Veľkonočnej oktávy nám približujú, akou výzvou je viera vo vzkriesenie. Ani učeníci, ktorí sprevádzali Ježiša takmer tri roky, neboli schopní hneď uveriť. Čo videli apoštoli z Ježišovo vzkriesenia? Dve veci: prázdny hrob a vzkrieseného Pána. Prázdny hrob bol znamením pochopiteľným iba zo stretnutia so žijúcim Pánom. Stretnutie je však možné iba vtedy, keď srdcia „horia“ a sú pripravené vidieť a veriť.

Prečo objaví vzkriesenie v každodennom živote nie je ľahké?

Katechizmus Katolíckej cirkvi (KKC 999) cituje úryvok z Listu sv. Pavla Korinfanom (1 Kor 15,37), ktorý okrem iného opisuje vzkriesenie: „A čo seješ, neseješ budúce telo, ale holé zrno, či už pšeničné alebo nejaké iné.“ Tým sa zdôrazňuje, že život po smrti sa nedá porovnať s pozemským životom, tak ako sa semeno nedá porovnať s rastlinou, ktorá z neho vyrastie. Vzkriesenie neznamená „návrat“, ale **nový začiatok**. Vzkriesený Kristus nesie v sebe nový začiatok, ktorý je výzvou pre každého.

o. františek

VEĽKÁ SYMFÓNIA MODLITBY

Bliži sa milník prvých dvadsiatich piatich rokov 21. storočia a my sme povolani uskutočniť prípravu, ktorá umožni kresťanskému ľudu prežiť Svätý rok (2025) v celom jeho pastoračnom význame. Posledné roky boli silne ovplyvnené epidémiou, ktorá spôsobila mnohonásobne zvýšenú drámu smrti v samote a spôsobila zmenu spôsobu nášho života. Pevne veríme, že svet opäť nadobudne rytmus osobných vzťahov a spoločenského života. Musíme udržať zapálenú pochodň nádeje, ktorá nám bola daná a urobí všetko pre to, aby každý opäť získal silu a istotu pozeraj sa do budúcnosti s otvorenou dušou a dôverujúcim srdcom. Blížiac sa jubileum bude veľmi nápomocné pri znovuvytváraní atmosféry nádeje a dôvery. Preto som zvolil motto **Pútnici nádeje**. To všetko však bude možné, ak budeme schopní obnoviť zmysel pre univerzálne bratstvo, ak nebudeme zatvárať oči pred drámou bezuzdnej chudoby, ktorá bráni miliónom mužov, žien, mladých ľudí a detí žiť spôsobom hodným človeka. Svätý Otec František túži, aby sa rok 2024, ktorý predchádza jubilejnej udalosti sa stal **veľkou "symfóniou" modlitby**.

Sv. Otec predovšetkým myslí na:

Modlitbu ako obnovenie túžby byť v Pánovej prítomnosti, počuť ho a klaňať sa mu.

Modlitbu, ako poďakovanie Bohu za mnohé dary jeho lásky k nám.

Modlitbu, ako hlas "jedného srdca a jednej duše", ktorý sa premieťa do solidarity a zdieľania každodenného chleba.

Modlitbu, ktorá umožňuje každému na tomto svete obrátiť sa k jedinému Bohu, vyjadriť mu to, čo nosí v skrytosti srdca.

Modlitbu, ako cestu k svätosti, ktorá vedie človeka k prežívaniu kontemplácie aj uprostred činnosti.

Podľa slov pápeža by sme mali prežiť intenzívny rok modlitby, v ktorom sa srdcia otvárajú, aby prijali hojnosť milosti, čím sa modlitba Otče náš, ktorú nás naučil Ježiš stáva životným programom každého z jeho učeníkov.

Skrátka, intenzívny rok modlitby, v ktorom sa srdcia otvárajú, aby prijali hojnosť milosti, čím sa modlitba "Otče náš", ktorú nás naučil Ježiš, stáva životným programom každého z jeho učeníkov. Prosím Pannu Máriu, aby sprevádzala Cirkev na ceste prípravy na udalosť milosti Jubilea, a s vďačnosťou voči Vám a Vaším spolupracovníkom srdečne posielam svoje požehnanie.

Porov. List Svätého Otca Františka J. E. Mons. Rinovi Fisichellovi k Jubileu 2025

Ako drobnú pomôcku k uskutočneniu prania sv. Otca vám posielame **veľkú symfóniu modlitby**. Veríme, že 31. decembra bude riadne „ošúchaná“.

LOGO JUBILEA 2025

Jubilejný rok 2025 bude mať motto „Pútnici nádeje“. Z pomiedzi takmer 300 návrhov zvíľazil taliansky umelec

Giacomo Trivisani. Logo predstavuje štyri farebne odlišené postavy symbolizujúce ľudstvo. Stoja v zástupe objímajú postavu pred ňou. Prvá postava drží križ. Tým sa naznačuje solidarita a bratstvo, ktoré majú spájať národy. Križ v rukách prvej postavy v dolnej časti prechádza do tvaru kotvy. Stáva sa tak znakom nielen viery, ktorej sa človek drží, ale aj nádeje, ktorú nikdy nemožno opustiť, pretože ju potrebujeme vždy, ale hlavne v časoch

núdzde. Špicaté vlny v modrých odtieňoch, pripomínajú, že životná púť nie je len v pokojných vodách. Nešťastia a konflikty nás intenzívne vyzývajú k nádeji. V logu to pripomína spodná časť križa, ktorá sa predlžuje a mení na kotvu ponorenú do vln. Kotva je metaforou nádeje, čo korešponduje s tým, že námorníci používajú záložnú kotvu pri búrkach, aby sa loď nestroskotala. Logo s refazou postáv upozorňuje, že cesta nie je individuálnou záležitosťou, ale vecou spoločenstva smerujúceho ku križu. Križ dominuje, skláňa sa k ľudstvu, akoby mu chcel vyjsť v ústrety. Ponúka mu nielen istotu v prítomnosti, ale i istotu nádeje. Napokon v zelenej farbe je jasne viditeľné motto Jubilea 2025 Pelegrinantes in Spem.

PREČO SA MODLIŤ?

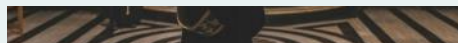
Spýjali sa raz jedného mnícha:

Čo si získal tým,

že sa pravidelne modlíš k Bohu?

On sa zamyslel a odpovedal na to: Nič.

Ale viem čo som stratil – hnev, zlosť, neistotu, strach...

Niekedy odpoveď na naše modlitby a prosby nie je to, čo získavame, ale to čo strácame a práve takto získavame najviac...

Od kresťana sa vyžaduje veľa dobrých skutkov, ale skutok modlitby má byť na prvom mieste predšetkými ostatnými skutkami, pretože:

- * bez modlitby nemožno nájsť cestu, čo vedie k Pánovi,
- * bez modlitby nemožno poznať Pravdu,
- * bez modlitby nemožno ukrižovať telo s jeho náruživosťami a túžbami,
- * bez modlitby nemožno byť osvieteným v srdci Kristovým svetlom,
- * bez modlitby nemožno dosiahnuť spásu. *(Z knihy Rozprávanie ruského pútnika)*

VTELENIE BOŽIEHO SYNA

Katolícka cirkev slávi mnohé udalosti spojené s príchodom a vykupiteľským dielom Ježiša Krista. Zvláštne miesto medzi nimi zaujíma sviatok Zvestovania Pána, ktorý je často mylne považovaný za mariánsky sviatok, pretože patrí k sviatkom Pána Ježiša. Sviatok, o ktorom hovoríme, slávime 25. marca a tento dátum je presne deväť mesiacov pred Vianocami, teda pred sviatkom Narodenia Pána. Pripomíname si udalosť, že k Panne Márii prišiel anjel, ktorý jej oznámil, že sa stane matkou dávno očakávaného Vykupiteľa, Mesiáša. Okamih počatia Pána Ježiša v lone Panny Márie sa spája práve s okamihom zvestovania. Udalosť, o ktorej hovorí evanjelista svätý Lukáš (Lk 1,26-38) znamená začiatok nových čias a novej zmluvy medzi Bohom a človekom. Prostredníctvom zvestovania sa začína tento Boží plán, ktorý vyvrcholí Ježišovým narodením a predovšetkým jeho smrťou a následným zmŕtvychvstaním.

Pojem „zvestovanie“ opisuje Máriino stretnutie s archanjelom Gabrielom v malej dedinke Nazaret. Stretnutie, ktoré úplne mení osud ľudstva, pretože práve počas neho archanjel Gabriel, ktorý bol

Božím poslom, oznámil tejto mladej žene blížiace sa narodenie Mesiáša. V Nazarete sa začínajú písať nové dejiny ľudstva, keď vyslovená dispozícia panny z galilejského

mesta, vyjadrená slovami: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1,38) napĺňa pravdu vyjadrenú slovami apoštola svätého Jána: „A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami“ (Jn 1,14). Pravda vtelenia Božieho Syna v lone Panny Márie je základom kristologickej skutočnosti, ktorá predstavuje naplnenie Božieho prisľúbenia o záchrane človeka, ktorý je povolaný k večnému životu. Uprostred spolupracovníkov v diele vykúpenia Mária zaujíma prvé mies-

to. Je potrebné zdôrazniť, že celá spása prichádza Kristovým dielom, a to ako po božskej, tak aj po ľudskej stránke. Jasne to hovorí pravda o Kristovi, ktorý sa stal pre nás človekom, aby nás vykúpil a spasil. Ježišova Matka svojou účasťou na Kristovom diele spásu nespôsobilá, ale spolupôsobila pri celom Kristovom vykupiteľskom diele – počínajúc vtelením. Ako matka Vykupiteľa vstupuje výnimočným spôsobom do tajomstva našej spásy.

Uvažujeme o tajomstve vteleného Slova, keď Ježiš Kristus prijal ľudské telo v lone

Panny Márie a stal sa človekom. Uvedomujeme si prítomnosť dvoch skutočností, keď sa božské stretáva s ľudským. Od večnosti večné Slovo Otca, druhá Božská osoba, v čase prijíma ľudskú prirodzenosť z Márie Panny. Ježiš a Mária sú rovnako dôležití, keď Mária je symbolom izraelského čakania, ktoré sa napokon stretne s príchodom Spasiteľa. Prijatie cesty, na ktorú ju Boh povoláva, je vyjadrením poslušnosti, s ktorou sa zveruje Božej vôli. Zároveň je tu láska, ktorou je Mária naplnená vo chvíli zvestovania, lebo je to okamih nerozlučne spojený so spásnym dielom jej Syna. V Márii sa spása stáva skutočnosťou v tom istom momente, keď zaznieva slovo prorocstva: „Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca“ (Lk 1,31-33).

Na vzťah Márie s Kristom poukazuje svätý Ján Pavol II. v encyklike Matka Vykupiteľa: „V tajomstve Krista je Mária prítomná už pred stvorením sveta ako tá, ktorú Boh ‚vyvolil‘ za Matku svojho Syna vo vtelení. A spolu s Otcom si ju zvolil i Syn, ktorý ju naveky zveril Duchu Svätosti. Mária je týmto úplne osobitným a výnimočným spôsobom spojená s Kristom, a tak isto je aj milovaná v tomto večne milovanom Synovi, ktorý je súpodstatný s Otcom, a v ktorom je sústredená všetka ‚sláva milostí‘ (Redemptoris Mater, 4). Mária je vzorom vernosti a Cirkev predkladá cestu jej života ako spôsob naplniť náš život plnosťou Boha.

prof. ThDr. Anton Adam, PhD.

Bez ťarchy dlhu

Pomôž mi, Pane,
mať všetky svoje dlhy splatené.
Tie, ktoré tuším
aj tie, čo volajú ma po mene.
Len nežiť na dlh
a takou perinou sa prikrývať,
akej som hodna,
z peria, prhlavy, či pletiva...
Prosím Ťa, Pane,
o naplnenie mojich dní,
aby môj život
na svete nebol zbytočný.
O živý prameň,
čo uhasil by smútku smäd,
o dobro v ľuďoch
a na ostatné odpoveď.
O skromný krajec
chleba a lásky každým dňom,
len ak sám uznáš,
že pričínila som sa oň.
Nech je mi dané
svietiť si vierou v časoch tmy,
nádeje plameň
zažínať v iných... Pomôž mi.
Dopraj mi, prosím,
všetko, čo mám si zaslúžiť,
predstúpiť priamo
pred Tvoju tvár i pred ľudí.
Bez ťarchy dlhu,
kým zmením sa v hrob, prach, či dym,
aby som ľahko
smela prejsť Tvojím údolím.

Janka Bernáthová-Lehotská

PÔSTNE ROZTRHNUTIE SRDCA

Na začiatku pôstneho obdobia, na Popolcovú strelu, čítame z Knihy proroka Joela Božiu výzvu: „Obráťte sa ku mne celým svojím srdcom, pôstom, plačom a nárekom; srdcia si roztrhnite, nie šaty, a obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu“ (Joel 2,13). Roztrhnúť si srdcia tu nie je myslené doslovne, ale obrazne. Avšak ako súvisí obraz roztrhnutého srdca s roztrhnutými šatami? A prečo by si vôbec niekto trhal šaty?

Roztrhnutie šiat je veľmi častý jav v Starom zákone. Išlo o vonkajšie gesto človeka, ktorý tým vyjadruje svoj vnútorný smútok buď z bolestnej udalosti, ktorú zažil alebo mu ešte len hrozí, že ju zažije, alebo z rúhavých slov, ktoré počul. V Novom zákone je roztrhnutie odevu veľmi zriedkavé a zredukované na bolestný prejav poslucháčov na rúhavé slová alebo rúhavé konanie iných voči Bohu (Mt 26,65; Mk 14,63; Sk 14,14). Sta-

rovký zvyk Izraela roztrhnutia šiat v každom prípade súvisí s hlbokým vnútorným prežívaním človeka vo vzťahu k Bohu a bližnému. Kým šaty navonok „robia človeka“ v (nielen starovekej izraelskej) spoločnosti, ich roztrhnutím sa človek odhaľuje vo svojej nahote, čím vyjadruje svoju vnútornú a pravú bytostnú podstatu pred Bohom. Je to teda aj prejav pokory a seboníženía sa nie až tak pred ľuďmi ako najmä pred Bohom. Keďže ale vonkajšie zvyky ľudí veľmi rýchlo strácajú svoj prvotný obsah, Pán cez proroka Joela vyzýva ľud, aby svoj zvyk praktizoval spolu s jeho pôvodným zámerom. Roztrhnúť si len vonkajšie šaty Pánovi nestačí. Toto gesto síce môže uspokojiť zvyklosti spoločnosti, ale Pána nie. Pán si žiada naše celé srdce; inými slovami si žiada celých nás. Srdce človeka v starovekom svete totiž symbolizovalo celého vnútorného človeka.

Pre obrátenie sa k Pánovi je teda potrebné, aby sa človek premenil vo svojom vnútri. To je aj odkaz evanjeliového čítania na začiatku pôstneho obdobia, keď Ježiš vysvetľuje správny spôsob vykonávania almužny, modlitby a pôstu (Mt 6,1-6.16-18). Podstata pôstu ako skutku spravodlivosti voči Bohu a blíž-

nemu nespočívajú vo vonkajšom rituáli znetvorení si tváre (Mt 6,16). Naráža sa tu na zanedbaný výzor počas pôstu, ktorý bol dôsledkom posypania si hlavy popolom, nečesania si vlasov a neumývania sa. Pôst ako aj posypanie si hlavy popolom boli sprievodné súčasťou rituálu roztrhnutia si šiat a oblečenia si vrecoviny. Namiesto toho Ježiš obracia celú vonkajšiu schému pôstu naruby, aby tak poukázal na jeho vnútornú, a teda pravú podstatu. Keď sa starozákonný človek postil, sypal si na hlavu popol a neumýval sa na znak smrteľnosti. Ježiš ale svojim učeníkom – a tým aj nám – prikazuje vykonávať pôst tak, že sa naopak pomazeme vonným olejom na znak života a umyjeme sa na znak znovuzrodenia. Pôst nemá slúžiť na sústredenie pozornosti ostatných na mňa, ale na sústredenie sa mňa na Boha pre dobro moje a ostatných. Pôstom praktizovaným v skrytosti, ktorý je vôňou života a znovuzrodením, máme dospieť ako k odmene k znovu objaveniu svojej vlastnej skutočnosti. Tou realitou je Boh sám, lebo na jeho obraz sme boli stворení. K vnútornému obráteniu sa k Bohu ako k opaku zamerania ostatných na nás je nutné roztrhnúť si srdcia namiesto šiat.

SSD. Ing. Martina Korytiaková, PhD.

100 SBF

K prispievateľom do nášho občasnika patrí aj biblista Blažej Štrba, ktorý sa v polovici januára zúčastnil v Ríme oficiálnej oslavy storočnice **Studium Biblicum Franciscanum** (SBF). Po audiencii u pápeža vo Vatikáne sa v aule Pápežskej univerzity Antonianum (PUA) uskutočnila dvojdňová slávnosť, stredobodom ktorej bola oslava 100. výročia SBF – dnes Fakulty biblických vied a archeológie. Vyzdvihnutý bol mimoriadny význam tohto výročia nielen pre univerzitu, ale aj pre františkánsky rád a celú univerzálnu Cirkiev. S príspevkami vystúpili i dvaja slovenskí biblisti:

Prof. Peter Dubovský, SJ – rektor Pápežského biblického inštitútu v Ríme – sa zaoberal problematikou biblickej inšpirácie.

Doc. Blažej Štrba – šéfredaktor StBiSI – vystúpil so svojim osobným svedectvom. Na SBF absolvoval doktor-

ské štúdiá a od r. 2013 pôsobí na SBF ako pozvaný profesor exegézy Starého zákona a je tiež od roku 2021 členom Pápežskej biblickej komisie.

Obom slovenským biblistom bola udelená pamätná medaila storočnice SBF.

Blažej Štrba nám bude dávať v našom kláštore na závere liturgického roku duchovné cvičenia.

KRÁSNA BRÁNA

Vyzerá to tak, že všetko bolo vybavené: pravidelne o tretej hodine popoludní ho niekto priniesol na určené miesto – okolo- idúci boli na jeho prítomnosť zvyknutí. Aj samotné miesto pôsobilo priateľsky, však sa aj volalo Krásna brána. Jeho život bol teda statočný a asi mal v sebe aj niečo priam príjemné: niekto sa oňho stará, je v centre pozornosti... Je síce odkázaný na iných, jeho život je bez ponáhľania... Čo viac môže očakávať? Život pri Krásnej bráne môže byť aj krásny?!

Apoštoli stoja pred ním už dlhšiu chvíľu. On hľadá raz na jedného, raz na druhého. O čo ide? Nevedia, ako to s ním je? Všetok potrebuje almužnu na to, aby si mohol niečo kúpiť. A oni sa len nezmyselne pozerajú... Áno, to si si všimol, že (pozerajúc

na ich oblečenie) na boháčov nevyzerajú. Tak prečo ho znepokojujú? Nech si pokojne kráčajú ďalej do vnútra chrámu, keď sa chcú pomodliť, veď už sa blíži tretia. Jeho sa to však netýka...

No v tomto jeho monotónnom živote sa predsa len stalo niečo nepredvídané. Takýto život bez pohybu, v závislosti od iných, v pasívnosti, nevedomosti a nečinnosti (mnišsky povedané: v acédií) – toto zrejme nebolo jeho skutočné povolanie. Jeden z týchto dvoch ho z tohto „driemania“ zobudil, chytil ho za pravú ruku a zodvihol – a zrazu sa všetko zmenilo! Takisto, ako sa malo raz skončiť driemanie panien, ktoré očakávali príchod ženícha (porov. Mt 25,1-13), tak aj jeho povolaním nebolo ležať donekonečna pred chrámom, ale doň na vlastných nohách vojsť, ba vyskočiť a chváliť Boha.

Služba Bohu sa totiž koná vo vnútri, kde na oltári skladáme duchovné obety spolu s Ježišom, Baránkom bez poškvرنy. Tieto obety možno už nie sú tak krásne, usporiadané a príjemné, no sú plné života! (Meditácia na základe Sk 3,1-10 a listu č. 201 Barsanufia)

o. Jakub

NIEKEDY

Niekedy sa musíš rozbehnúť, aby si videl kto pobeží za tebou.
Niekedy musíš hovoriť tichšie, aby si si všimol, kto fa skutočne počúva.
Niekedy musíš urobiť krok dozadu, aby si videl, kto stojí na tvojej strane.
Niekedy musíš urobiť nesprávne rozhodnutia, aby si sa presvedčil,
kto zostane s tebou, keď je všetko stratené.

Vždy hovor to, čo cítiš a rob to, čo si myslíš.

Najdôležitejšie slová svojho života vyjadrujeme mlčky.

Ale skutočné mlčanie ničí osudy...

Paulo Coelho

DOM HOSTÍ, V KTOROM BUDÚ MNÍSI HOSTĀMI

Z HISTÓRIE

Milujem staré historické budovy. Pohľad na ne mi pripomína spôsob života v dávnych vekoch. Rovnako som si však pri nich uvedomoval aj inú skutočnosť. Sú obrovské, ale nevyužívajú sa na to, čomu boli určené. Dokonca aj tie, ktoré boli budované v druhej polovici minulého storočia, keď bol dopyt po určitých dielach veľký, dnes zívajú prázdnotou. Prípadne sú snahy využiť ich na iné účely.

Na to som musel myslieť aj pri stavbe nášho kláštora. Celkový projekt zohľadňoval všetko: klauzúrny priestor pre mníchov, kostol, dom hostí, dielne, hospodárske budovy, sklady, pivnice a pod. Jednoducho obrovský projekt pre normálny kláštorný život. Museli sme brať pritom do úvahy dve dôležité skutočnosti: financie a využívanie priestorov. Financie nás síce veľmi limitovali, ale vedeli sme, že to druhé je ešte dôležitejšie. Budeme môcť naplniť životom všetky priestory? To samozrejme závisí od nových povolaní a od záujmu ľudí zo sveta o pobyt v kláštore. Začali sme najnutnejším – kostolom a domom hostí. V dome hostí sme chceli byť aj my hosťami na taký dlhý čas, ako to bude potrebné. Vždy nám bolo ľúto, keď tí, ktorí nám radili a podporovali nás, chceli, aby sme kostol nestavali. Vraj sa na začiatku môžeme modliť v nejakej

väčšej miestnosti. Pre nás to bolo nemysliteľné. Budovať niečo pre seba a pre hostí, a pritom nestavať dom pre Boha. Našťastie projektanti prozreteľnosťou umiestnili pod krížovou chodbou práčovňu a sklady, ktoré boli pre chod obytnej časti nevyhnutné. Tým sme argumentovali, keď nás niekto odrádzal od stavby kostola. Kostol je srdcom kláštora. Je to vyjadrené aj usporiadaním budov. Nakoľko sme sa rozhodli budovať uprostred kopca, chýbal nám priestor na klasické usporiadanie kláštorných budov s krížovou chodbou a uprostred s rajsťou záhradou. Hneď sme sa zhodli na tom, že krížovú chodbu potrebujeme aj pre hostí, aby sa necítili uväznení vo svojej izbe, zvlášť vtedy, keď pre zlé počasie sa nebude dať vyjsť do prírody. V nej sa môžu prechádzať a modliť. A rajsť záhrada? Dá sa v prvej fáze prežiť aj bez nej. Namiesto rajskej záhrady sme chceli mať „raj“, teda kostol. Tak sa aj stalo. Z tohto srdca kláštora prúdi krv milostí do všetkých buniek kláštorných priestorov, aby vyživovali tých, ktorí sa v nich momentálne nachádzajú. A ako každý zdravý organizmus vytvárame vzťahy aj s okolitým svetom a v rámci svojich možností slúžime tým, ktorí nás potrebujú.

o. Vladimír

MICHELANGELO BUONARROTI

(6. 3. 1475 – 18. 2. 1564)

Ukázal, ako sa pod údermi dláta z kamenného balvana rodí ľudský tvar, vyžarujúci život i oduševnenie.

Mohutnosť a strhujúca

sila jeho malby prekonalí hranice miesta i času. V stavebných plánoch uplatňoval originalitu, veľkorysosť, nápaditosť a objavnosť. Vášnivou poetikou rozporuplného duchovného nepokoja veršoval svoje poznámky.

Bol sochárom, aj keď maľoval, navrhoval architektúru alebo písal básne. Miloval ľudskú krásu a vyberal z nej tú najkrajšiu, aby ju spodobil vo svojom umení. Stal sa ohromujúcim svojou výtvarnou univerza-

litou – sochy *Dávid*, *Mojžiš* a *Pieta*, maľba klenby a čelnej steny *Sixtínskej kaplnky*, vedenie stavby *Chrámu svätého Petra* s jej kupolou, urbanistické stvárnenie *Kapitolského námestia* v Ríme, hlboké vnútorné básnické obrazy v sonetoch a madrigaloch.

Vždy sa snažil o dokonalosť a možno práve preto ju dosiahol. *Maľovať, tesáť, hrať sa duši s tvarmi už nestačí; len k Láске ľne, čo z križa pozýva všetkých do rozpätých dlaní.*

Z MYŠLIENOK A DIELA

- Vo svete existuje iba jeden heroizmus, a to vidieť svet taký, aký je – a milovať ho.
- Maličkosti vytvárajú dokonalosť, ale dokonalosť nie je maličkosť.
- Cieľom umenia je robiť šťastným... Krása je v očistení od každej zbytočnosti.
- Maľby sa dajú upraviť rýchlo, ale skúste napraviť svet...
- Dobrá maľba sa približuje Bohu a splýva s ním v jedno...
- Kto niekoho napodobňuje, nikdy ho neprekoná.
- Kto nevie dobre pracovať podľa seba, nemôže dobre využiť ani prácu iných.
- **Boh nás nestvoril preto, aby nás opustil.**

Dušan Jedinák

Pavol Vongrej

SVÄTOPETERSKÁ PIETA

Pre ňu je hodno
bez slova splňať prísny príkaz:
zastrieť si kolená i plecía –
a potom s potom stúpať na kupolu
svätyne svätých
apoštola Petra.
Pieta...

Ten pohľad pre bohov!

Však čo z hrúd tehál Kolosea,
čo z ruín Fóra,
Kapitolu,
čo z fontán morských bohov,
čo z vykopávkov hrobov?

Tam celkom dolu,
teda v nás,
týči sa v úžas
minimundus božského diela:
kaplnka Piety
z mramoru Michelangela.

Tam v prižmúrení očí
tróni aj jeho Mojžiš,
florentský gigant Dávid
i Posledný súd Sixtínskej...

Všetko vtesané v nej.
Tam,
celkom dolu,
až na doraz blízko,
dotkne sa neveriaci Tomáš
pomimo rímskych obeliskov
odlesku tejto Piety
v diaľave svojej rodnej...

V pokore úcty cúva od nej...

Príučka vykúpenia z vín:
matka a syn.
Syn človeka!

Pieta

V Bazilike sv. Petra v Ríme sa nachádza Pieta, ktorá je najznámejším súsoším od Michelangela. Dokončená bola v roku 1500. Autor ju signoval (je to jediná socha, ktorú podpísal. Mária má cez prsia stuhu, na ktorej je vytesaný nápis: *Michelangelus Buonarrotus Florent Faciebant – vytvoril Michelangelo Buonarroti z Florencie*). Súsošie je spojením klasickej gréckej krásy ľudského tela s kresťanským ideálom nesmrteľnosti ľudskej duše. Pracoval cez deň i v noci. Na klobúku mal sviečky, aby mal svetlo. Mramor je pemzou a sopečným sklom vyleštený do najvyššieho lesku. Leštil ju niekoľko týždňov.

Taliansky výraz *pietà* znamená súcitiť, zľutovanie, ľútosť... Pieta zobrazuje vnútorné utrpenie Božej Matky, ktorá drží v náručí umučeného Ježiša. Pohľad matky na syna vyjadruje jej skromnosť, pokoru a pochopenie toho, čo sa deje. Kardinál San Dionigi, keď sa pozrel na Pietu, spýtal sa Michelangela: „Povedz mi, syn môj, ako je možné, že Madonina tvár zostala taká mladá, mladšia ako tvár jej syna?“. Michelangelo odpovedal: „Vaša milosť, zdá sa mi, že Mária nezostarla, lebo bola čistá. Mravnosť a čistota ducha uchováva jú mladosť“. Podľa všetkého ju Michelangelo zobrazil podľa spomienky na svoju matku. Zobrazil jej čistotu a krásu, nie vek a vrásky. Zdroj: internet

HRDINSKÉ SVEDECTVO MLADOSTI

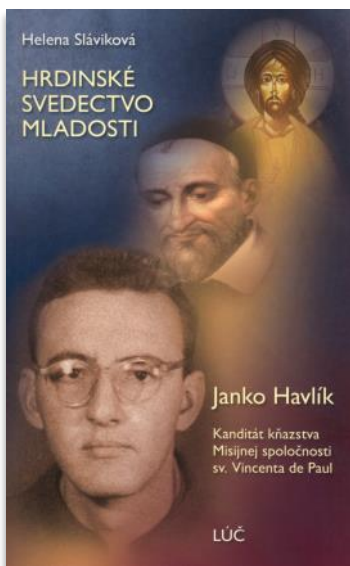
Pred necelými šiestimi rokmi sme zažili historickú udalosť, blahorečenie 16-ročnej Anky Kolesárovej v Košiciach a už sa chystá ďalšia beatifikácia Slováka. Záhorák Janko Havlík, túžiaci po kňazstve, ktorého sa nedožil, bohovelec a rehoľník Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul, rodák z Duboviec (kedysi Vlčkovany) pri Skalici. Narodil sa 12. 2. 1928 ako najstarší zo štyroch detí a zomrel 27. 12. 1965. A práve o tomto „mučeníkovi vernosti“, ako je titulovaný, je publikácia, ktorú sme čítali počas tohoročného pôstneho obdobia v našom kláštore.

Autorka na necelých predstavuje zaujímavý exkurz osobnosti Janka Havlíka od narodenia až po „neprirodzenú“ smrť. Po absolvovaní škôl Janko konečne vstupuje do vincentínskeho noviciátu v Ladcoch. Počas formácie začínajú pre Janka kruté galeje. Zatknutie, uväznenie, vyšetrovanie, mučenie a odsúdenie na 11 rokov za velezradu do uránových bani.

Celý Jankov neobvyčajne fažký a pritom „Boží životný príbeh“ autorka diela utkala z autentických svedectiev od rodičov, jeho tety Angely (sr. Modesta) príbuzných, preživších spoluväzňov, ale aj od

jeho spolubratov, špirituála, či zo slov Silvestra Krčméryho, Františka Vnuka alebo Antona Srholca. V knihe nechýbajú myšlienky, ktoré si do denníka zapisoval sám Janko.

Keď bol opäť raz Janko na vykonštruovanom súdnom pojednávaní, nitriansky sudca vytočený z jeho pokojného správania sa naňho oboril: „Vy fanatik! Čo si myslíte, že z vás urobíme mučeníka?“ Aké prorocké slová!

29. 10. 1962 je Janko s úplne podlomeným zdravím po jedenástich rokoch prepustený na slobodu. Pokojný život nemal ani po prepustení, zakrátko prišli naňho dve hlásenia od ŠtB: „zarytý nepřítel socialistického zřízení... setrvává i nadále ve svých názorech“ a „... nedá sa povedať, že by trest, ktorý mu bol uložený, splnil svoj účel“. Janko zomrel náhle od vysilenia bez svedkov v jednej zo skalických uličiek. Mal len 37 rokov.

Práve táto kniha sa priam až núka na prečítanie a oboznámenie sa s Jankom, naším novým blahoslaveným.

Slávnosť blahorečenia Božieho služobníka Jána Havlíka sa uskutoční v sobotu 31. augusta 2024 v Šaštíne. Zástupcom Svätého Otca Františka na slávnosti bude prefekt Dikastéria pre kauzy svätých kardinál Marcello Semeraro.

br. Svorad Mária

KRUCIFIX A MNÍCH

Mnich menom Serafino v kostole naliehavo prosil Ježiša, aby mohol zaujať jeho miesto na kríži, pretože chcel plne zdieľať jeho utrpenie. Pán Ježiš mu jedného dňa povedal: Ak budeš mlčať, môžeš môj kríž priať.

Ako mních zvyknutý na prísnosť a mlčanie okamžite súhlasil. Kristus potom zostúpil z kríža a namiesto neho naň vystúpil Serafino. Vtom prišiel bohatý muž, ktorému pri vstávaní po modlitbe vypadol z vrečka mešec s peniazmi. Odišiel a Serafino, ktorý to videl, ho chcel na vypadnutý mešec upozorniť, ale keďže sľúbil, že bude mlčať, tak mlčal. Hneď nato vošiel do kostola istý chudobný muž, začal sa modliť a tu mu zrak padol na mešec peňazí. Obzrel sa a keď nikoho nevidel, mešec zobral, strčil si ho do vrečka a odišiel. Serafino mu chcel povedať, že by ho nemal brať, pretože nebol jeho, ale sľúbil, že bude mlčať, tak mlčal. Potom vošiel mladý muž, zbožne si kľakol pri úpäti kríža a žiadal o pomoc a ochranu, pretože sa chystal na plavbu po mori. Vtom vošiel boháč so žandarmi s tým, že mešec peňazí mu ukradli v kostole. Jediný prítomný bol mladík, žandári ho teda chytili a zatkli. V tom momente už Serafino nemohol mlčať a zakričal: „Je nevinný.“

Serafinov výkrik zachránil mladého muža od väzenia, pretože potom začali žandári zmiznutie mešca vyšetrovať dôkladnejšie. Mladého muža prepustili a ten nastúpil na palubu lode. Úbohého muža, ktorý peniaze našiel, zatkli a mešec vrátili boháčovi.

Večer sa Kristus vrátil so smutnou tvárou a Serafina prísne pokarhal: „Nesplnil si, čo si sľúbil, a to nie je dobré!“

„Ale ako, Pane?“

„Povedal som ti, aby si mlčal.“

„Ale dal som veci do poriadku, urobil som, čo bolo spravodlivé.“

Pán potom povedal: „Nie, Serafino, tvojím záväzkom bolo mlčať; sľúbil si mi to. Namiesto toho si tým, že si prehovoril, zničil moju vôľu. S peniazmi, ktoré mal bohatý muž v mešci, sa chystal urobiť zlú vec a ja som ho prinútil prisť o ne. Ten chudák ich potreboval a ja som ho prinútil nájsť ich. Mladý muž by išiel do väzenia na jeden deň, zmeškal by loď a nezomrel by na nej, lebo stroskotala. Všetko si pokazil, nie si schopný ísť na moje miesto, drahý Serafino! Aj keď si mních a považuješ sa za pokročilého v duchovnom živote, moja prozreteľnosť vedie veci lepšie ako ty, aj keď sa zdá, že sa pokazia.“

Často chceme odpovede od Boha. Veľakrát si myslíme, že k nám nehovorí, ale on vždy pracuje pre naše dobro. Ďakujme mu teda, pretože Kristus nás vždy vypočuje a vždy nám pomôže, aj keď sa zdá, že sa veci nedaria. Majme vieru a dôveru v Ježiša a nebudeme sklamaní.

NIEČO O OČIACH V BIBLIÍ

Začneme zo široka. **Túžba vidieť Boha** patrí medzi najsilnejšie náboženské túžby ľudstva. Gréci si zrak veľmi vážili – považovali ho „za najbystrejší zo zmyslov nášho tela“ (Platón). Preto sa nazývali aj „ľudom očí“: videnie u nich dosiahlo značný náboženský význam, a to až do takej miery, že sa grécke náboženstvo nazývalo „náboženstvom zraku“. Preto od Homéra až po Plotina za božské svojou povahou nepovažovali nič, čomu treba veriť alebo čo treba počuť, ale čo treba vidieť. Hoci sa u antických Grékov bohovia zjavovali len niekoľkým vyvoleným, ktorých sa zmocnil nesmierny strach, nejstvovala idea, že tí, čo vzhľadli božstvo, by museli zomrieť.

Starozákonná náboženská tradícia je náboženstvom počutého slova. Boh tvorí slovom – „povedal a bolo“ (Gn 1), s prorokmi komunikuje slovom, na čo sa oni opierajú: „takto hovorí Pán“, „výrok Pánov“ a pod. Nehovoriac o tom, že aj v Novom zákone zjavenie vrcholí, keď sa „Slovo stalo telom“ (Jn 1,14). Slovo je tak v biblickej tradícii privilegovaným pojmom, najčastejším a najvýznamnejším na vyjadrenie božskej komunikácie. To

dosvedčujú aj najdôležitejšie zjavenia – v nich sa Boh prejavuje „slovom“. Pre teofánie v Starom zákone je typické, že žiadne videnie Boha neposkytne opis,

ktorý by uspokojil ľudskú túžbu; Boh zostane „neviditeľný“, skrytý, a predsa záchranca (Iz 45,15). Napokon videnia nepredstavujú najvyšší cieľ zbožnosti a viery, vrchol askézy a mystiky, ale sú východiskom, iniciálnou udalosťou, ktorou chce Boh pripraviť prijímateľa zjavenia na poslanie, ktoré komunikuje slovom (Ex 3; Sdc 6; Jer 1).

Počúvanie v **komunikácii** s Bohom teda jednoznačne prevažuje nad videním a patrí tiež k základným črtám biblického zjavenia a biblickej modlitby. V Biblii je totiž medzi svätým Bohom a stvoreným človekom priepasť, ktorú človek nemôže prekročiť sám. Ba dokonca ani Mojžiš, ktorému Pán povedal: „Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive!“ (Ex 33,20). I pre Mojžiša bola najvyšším stupňom komunikácie s Bohom reč. Pán povedal Mojžišovým súrodencom: „Ja sa s ním rozprávam od úst k ústam, otvorene a nie v hádankách“ (Nm 12,8). Aj známym výrazom „z tváre do tváre“ sa vyjadruje nesmierne blízky a osobný vzťah Boha s Mojžišom, ale nie „viditeľnosť“ Boha. Na pozadí nemožnosti „vidieť“ Boha je jednoduchá

idea, že videnie môže zaviesť k pokušeniu „zmocniť“ sa Boha podnietením jeho zjavenia. V prípade počúvania ide o ponížený postoj, ktorý chráni iniciatívu Boha a vedie k poslušnosti viery. Preto je prvé prikázanie podľa Ježiša: „Počúvaj, Izrael...“, čo sa premieta do lásky a úprimnej poslušnosti voči Bohu (Dt 6,4-6).

Vráfme sa **späť k oku**, po hebr. *ajin*, ktorého druhý význam je „prameň, žriedlo“. Je iba náhoda, že máme prirovnanie: „oči (hlboké) ako studňa“. Z viac než 800 výskytov tohto slova v SZ mnohé označujú celého človeka (Lv 13,55). V tejto antropologickej línii sú oči akýmsi informačným kanálom človeka: zvnútra dovonka, ale i zvonka dovnútra. „Zlé oko“ značí človeka pohlteneho žiarlivosťou, závisťou alebo nevraživosťou voči iným (Sir 14,8-10). Avšak Boh „svoje oko vložil do srdca“ človeka, oko spojil so srdcom a s myslou až do takej miery, že sa hovorí o „očiach srdca“ (Ef 1,18). Týmto „očami“ má človek poznávať Boha, chváliť ho a ohlasovať jeho diela (Sir 17,7-8).

Predstavme si aspoň niekoľko prvotných **případov** využitia oka, vynecháme tie, ktoré hovoria o Božích očiach. Začnime krásnymi očami. Velpieseň ich prirovnáva k „očiam hrdličky“ (Pies 1,15), kým Dávidove oči sú jednoducho „krásne“ (1Sam 16,12). Ezechiel v alegorickom opisovaní

Izraela považuje „maľovanie očí“ za zavádzajúce (23,40), ale Jób nezavádza, keď hovorí o očiach plných slz (16,20). Žalmistovi v súžení „chabne oko, duša i vnútro“ (31,10). Zostarnutému Izákovi zasa „oči stratili silu vidieť“ (Gn 27,1) a Jakubovi „oči boli totiž starobou zakalené“ (Gn 48,10). Jeremiáš opisuje tragický Sedekiášov koniec – násilne mu „oslepili oči“ (39,7). Výnimkou je 120-ročný Mojžiš, ktorému „sa oči nezakalili“. Zaujímavá a fažká je nasledujúca veta: „jeho životná sila sa nepodlomila“, ktorú možno ľahšie preložiť, ako „jeho vlhkosť sa nestratila“, čo odkazuje na Mojžišov zrak, ktorý bol aj v momente smrti, nielen bez zákalu, ale svieži, dokonalý (Dt 34,7). Ak si uvedomíme, že Pán mu bezprostredne predtým ukázal zaslúbenú zem, tak akoby Mojžišov zrak dostal to, po čom mohol iba túžiť – **videnie Božieho príslubu**, ktoré tak dostáva črtu nesmrteľnosti.

Nečudo, že keď Izaiáš opisuje pozitívnu Božiu intervenciu, tá sa prejaví na očiach: Boh „zničí smrť navždy a... zotrie slzu z každej tváre“ (25,8). Tento radostný pohľad očí prevzal nielen Ján do Knihy zjavenia (7,17), ale naša Cirkev do 3. eucharistickej modlitby. Hoci nám všetkým slabne zrak, Cirkev v nás živí nádej práve na ten moment, ktorého jedinečnosť opisuje i pomocou očí: „tam zotrieš každú slzu z našich očí a uvidíme teba, svojho Boha, z tváre do tváre; budeme ti podobní po všetky veky a budeme fa bez prestania chváliť“. Cirkev vyzdvihla práve oči na vyjadrenie večnej túžby vidieť Boha bezprostredne raz vo večnosti.

Doc. SSD. Blažej Štrba, PhD.

Daniel Hevier

Starý zákon

Všetko je práve dnes
tak jasné ÁNO - NIE
DOBRO – ZLO
LÁSKA a NENÁVISŤ
ako v Starom zákone

Ábelov brat je Kain.
V raji je výpredaj
Lótova žena sa zbláznila
Inak je tu všetko fajn

Viem, že sa nemenia
Dávne znamenia.
Viem, že stále má
starý zákon pravdu Má

Ďalej sa umiera
a lož je na perách
Márne sa šplháme do výšok
Osud s nami stále hrá

(zo zbierky Hrdzovlasá)

VIZITÁCIA

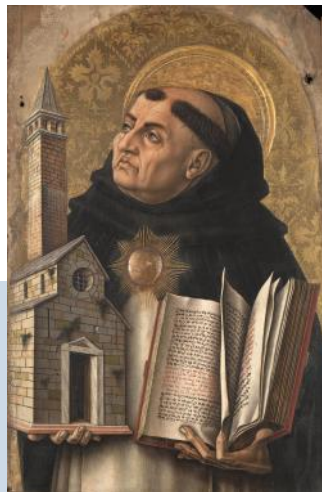
O. Vladimír sa s o. Igorom podieľali od 8. do 16. januára 2024 na vizitácii na Ukrajine v Solonke – Lvov a v Žitomíre. Sú tam sestry benediktinky, ktoré patria do našej Kongregácie Zvestovania Pána. Hlavným vizitátorom bol o. Maksymilián Nawara – predsedajúci opát našej kongregácie. Okrem služby, ktorú tam konali išlo o zaujímavú skúsenosť z krajiny, kde prebieha vojna. Zdanlivý pokoj a normálny beh života, prerušovali sirény a správy o bombardovaní a takmer v každej dedine na cintorínoch bolo vidieť zástavy na hroboch padlých vojakov.

TOMÁŠ AKVINSKÝ

V tomto roku si pripomíname 750 rokov od smrti jedného z najvýznamnejších teológov katolíckej cirkvi. Od útleho veku vychovávali ho benediktínskom kláštore v Monte Cassino. V roku 1244 sa však stal dominikánom. Študoval na univerzite v Neapoli, Paríži a v Kolíne nad Rýnom, kde bol žiakom Alberta Veľkého, ktorý ho odporučil za učiteľa na univerzitu do Paríža. Bol generálnym kazateľom v Taliansku (Neapol, Orvieto, Viterbo, Rím). V Neapoli zakladal rehoľnú univerzitu. Svojou pozoruhodnou argumentáciou, hlbokou nábožnosťou a obdivuhodnou bezúhonnosťou života získal pomenovanie *Anjelský učiteľ*. Napísal veľa kníh. Jeho spisy sú trojakého druhu: výklady Svätého písma, spisy filozofické a teologické. Jeho najslávnejšie dielo je *Summa Theologica*. Keď sa ho sv. Bonaventúra opýtal, z ktorej knihy berie svoju učenosť, ukázal

na kríž a povedal: „Tu hľa moja kniha“. Ukázal možnosť pre racionálne prijatie Božej existencie (naznačil päť ciest k tomuto poznaniu). Prispel k súdržnosti náboženskej viery a dôsledne uvažujúceho ľudského rozumu. Nehlásal len duchovnú povinnosť kresťanskej viery, ale aj spoločenskú povinnosť nezištných skutkov. Zmieril pohanského Aristotela s Kristom, zmieril náboženské pravdy poznané vierou s poznatkami získanými ľudským rozumom. Vytvoril najsúdržnejšiu syntézu kresťanského náboženstva s klasickou filozofiou. K jedinej pravde vedie aj cesta správne uvažujúceho ľudského rozumu, aj cesta prehlbovanej viery z prijatého Božieho zjavenia.

Z MYŠLIENOK

- Svätosť nespočíva v tom, že veľa vieme alebo veľa rozjímame; veľké tajomstvo svätosti je v tom, že veľmi milujeme.
- **Blaženosť človeka spočíva v poznaní Boha**
- Keď dávame, dostávame; Keď odpúšťame, bude nám odpustené; keď milujeme druhých, vytvárame skutočne ľudské vzťahy a pomáhame zrodu lepšieho sveta.
- **Láska je priateľstvo človeka s Bohom... Žiť v pokoji je záležitosťou lásky. Ale položiť základ pre pokoj, to je úloha pre múdrosť, ktorá všetko usporadúva. Na múdrosť nás pripravuje pokora.**
- Pokiaľ milujem dobro len pre svoje potešenie, je to láska dychtivá, keď má láka úžitok z nejakého dobra, je to láska užitočná a ak milujem pre jeho hodnotu bez ohľadu na osobné výhody je to láska priateľská.

Dušan Jedinák

SRDCE - RAMENO

Benediktíni sú najčastejšie spájaní s heslom „ora et labora“. Práca a modlitba zabezpečujú rovnováhu a stabilitu života. Zvlášť dnes, v dobe prílišnej aktivity, je dôležité pamätať na modlitbu. Bez nej je každá aktivita bezduchá a neplodná. Tejto témy sa dotýka aj trapistický opát Dom Jean-Baptiste Chautard v knihe *Duša každého apoštolátu: Ak má byť činnosť požehnaná, potrebuje kontempláciu. Keď kontemplácia dosiahne určitý stupeň intenzity, niečo zo svojho prebytku, rozširuje sa na činnosť a prostredníctvom nej duša čerpá priamo z Božieho Srdca milosti, ktoré má šíriť činnosť.* Dom Jean-Baptiste Chautard na vysvetlenie uvádza otca Saint-Juré, ktorý komentujúc text zo Svätého písma: „*Na srdce si ma pritlač jak prsteň, sfa pečat na svoje rameno*“ (Pies 8,6), obdivuhodne opisuje vzťah medzi týmito dvoma životmi: *Srdce znamená vnútorný, kontemplatívny život. Rameno vonkajší, činný život. Písmo vymenúva srdce a rameno, aby ukázalo, že oba životy sa môžu v tom istom človeku spojiť a dokonale zosúladiť. Srdce je vymenované ako prvé, pretože je to oveľa ušľachtilejší a potrebnější orgán ako rameno. Takisto je kontemplácia oveľa dokonalejšia a zaslúži si oveľa viac úcty ako činnosť. Srdce bije vo dne v noci. Chvilkové zastavenie tohto dôležitého orgánu by okamžite viedlo k smrti. Na druhej strane rameno, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou ľudského tela, sa pohybuje*

*len občas. Preto si musíme občas odpočinúť od vonkajšej práce, ale nikdy nesmieme poľaviť v úsilí o duchovné veci. Srdce dodáva ramenu život a silu prostredníctvom krvi, ktorú do neho posielajú. Bez nej by táto končatina vyschla. Takto kontemplatívny život, život v jednote s Bohom, vďaka osvieteniu a stálej pomoci, ktorú duša dostáva z tohto dôverného vzťahu, oživuje vonkajšie zamestnania a ako jediný je schopný dať im zároveň nadprirodzený charakter a skutočnú účinnosť. Bez neho je všetko mdlé, neplodné a plné nedokonalosti (Dom Jean-Baptiste Chautard, trapistický opát, *Duša každého apoštolátu*, str. 63 – 64).*

o. Vladimír

Malý dom

Chcela by som mať malý dom,
malinký ako hrášok.
V slnečnej dlani pod lesom,
aby bol k Bohu na skok.

Aby v ňom bolo miesta dosť
každý deň, v každej chvíli,
pre lásku, pokoj, pre radosť,
aj pre vás, moji milí,
ktorí na knihu máte čas
a ktorých slovo hladí...

Dovidenia!

A prídte zas, ak máte básne radi.

Janka Bernáthová-Lehotská

ŠŤASTIE

Slová „kajajte sa“, ktoré sme počuli na začiatku pôstu, nie sú len výzvou na konanie vonkajších skutkov pokánia. Grécke slovo *metanoieite* sa týka viac zmeny vnútorného spôsobu zmýšľania a ozajstných motívácií. Vzhľadom na to mních Thomas Keating preložil tieto slová ako: „Zmeňte smer, v ktorom hľadáte šťastie.“ V tejto dobe je takýto preklad výstižný, pretože ponuka šťastia, aká sa nám predostiera z každej strany, je snáď najširšia od začiatku dejín ľudstva.

A nielen to: ponúkané šťastie máme doslova na dosah ruky, keďže častokrát nás od neho oddeľuje iba malý pohyb prstom, **stačí jedno „kliknutie“**. Neuveriteľne jednoduché! Je to ale naozaj šťastie, alebo je to len chvíľa príjemnosti? A tak sa môžeme zamyslieť nad tým, čo je skutočné šťastie?

Píšem o hľadaní šťastia a na myslí mám konkrétnu súvislosť, ktorou je kríza stredného veku, ktorá prichádza na mnohých okolo štyridsiateho roku veku. Je to obdobie, v ktorom človek hodnotí svoj doterajší život a skúma, či mu to, čo doteraz dosiahol, naozaj prináša pravé šťastie. Často sa objavuje aj sklamanie z dosiahnutých výsledkov, čo je príležitosť „obrútiť sa“ alebo „kajať“ v tom zmysle, o ktorom práve hovoríme, teda nájsť iný, hlbší a výdatnejší prameň šťastia. V tomto hľadaní čoraz dôležitejšiu úlohu zohráva práve to „kliknutie“. Aby sme nezostali sklamaní, je potrebné mať disciplínu používania digitálnych prostriedkov. Príkladom môže byť pravidlo: **zapni zariadenie, vybav, čo je nutné vybaviť a potom zariadenie vypni**. Alebo: Vyhraď si čas a priestor, v ktorom tieto prostriedky nepoužívaš. Nejde však len o akúsi disciplínu, ale o hľadanie ozajstného šťastia!

o. Jakob

MOJE BOHATSTVO

Chudobný muž sa opýtal Boha: „Prečo som taký chudobný?“

Boh odpovedal: „Pretože nevieš dávať.“

Chudobný: „Nemám čo dávať.“

Boh: „Máš čo dávať, prinajmenšom päť vecí:

1. TVÁR – môžeš sa usmievať, dávať radosť, veselosť, šťastie.
2. ÚSTA – môžeš hovoriť vlúdne, povzbudzovať ľudí, zlepšovať im náladu.
3. SRDCE – môžeš úprimnou a láskavou otvárať svoje srdce pre druhých.
4. OČI – môžeš sa na druhých pozeráť s láskou a súcitom.
5. TELO – môžeš niečo robiť pre druhých, aby si im pomohol...

Tak vidíš, vôbec nie si chudobný. Skutočne chudobní sú tí ľudia, ktorí sú chudobní v srdci.“

ORGAN SA BUDUJE ZVNÚTRA

Základom zvuku každého organa je organová píšťala. Jej dĺžka určuje výšku (či hĺbku) tónu, jej tvar, materiál z ktorého je vyrobená a množstvo ďalších parametrov rozhodujú o jej výslednom zvuku. V novom organe, ktorý sa stavia pre náš kláštorný chrám, bude píšťal takmer 1500. To je množstvo rozličných zvukov, ktoré bude vedieť náš organ vylúdiť.

Práve od píšťal začala aj stavba tohto nástroja. V čase vydania tohto občasníka sú už dokončené všetky drevené píšťaly (tých je okolo 150) a takmer je ukončená práca na kovových, Práca na ich výrobe je náročná na presnosť, pretože každá drobnosť, každý záhyb či hrana, má vplyv na výsledný zvuk. Preto aj samotná výroba píšťal nestačí. Po majstroch v dielni prichádza na rad intonér – odborník, ktorý sa venuje každej jednej píšťale zvlášť a musí dohliadať na všetky jej súčasti tak, aby bol zvuk jednotlivých registrov (skupín píšťal) bol rovnomerný a zodpovedal zámeru podľa projektu organa. Jedným z dôležitých parametrov je pritom sila zvuku, ktorý závisí predovšetkým od veľkosti otvoru v nohe píšťaly. O sile zvuku každého organa skutočne nerozhoduje ani tak počet píšťal, ako ich intonácia. Preto aj malý organ dokáže stačiť na priestor veľkej katedrály a naopak – veľký organ nemusí byť prisilný na priestor malého kostola.

Dôležitým medzníkom pri výrobe samoporského organa bol 23. január 2024, keď majstri organári spolu s intonérom Tomášom Fafilkom zavítali do nášho chrámu s prvými píšťalami a mohli sme historicky prvýkrát počuť zvuk organa u nás. Cieľom bolo vyskúšať vybrané píšťaly na mieste a vytvoriť základ pre intonáciu všetkých ostatných. Práce na intonácii budú trvať až do odovzdania hotového nástroja.

Touto cestou srdečne ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili finančným príspevkom do tohto diela. Stavba nie je stále plne pokrytá a tak budeme radi, ak sa pridáte k dobrodincom organa prostredníctvom príspevku na číslo účtu: SK60 7500 0000 0040 2926 1499. Prosím, nechajte nám kontakt na vás v správe pre prijímateľa (najlepšie e-mail), aby sme sa vám mohli poďakovať osobitne a tiež vás informovať o pripravovaných udalostiach a koncertoch v našom kostole.

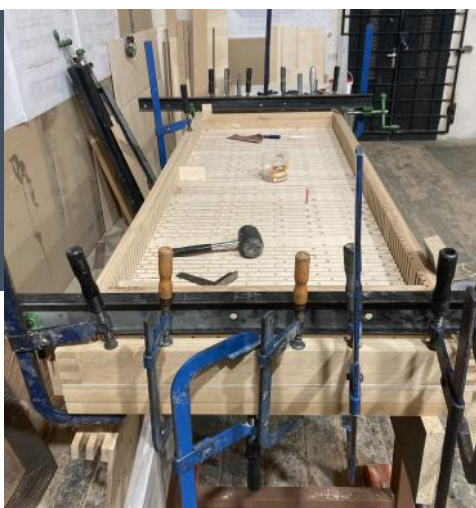
o. Michal Mária

Zvuková skúška v našom chráme

Časti vzdušnic a píšťalnic, vďaka ktorým bude môcť organista rozozvučať jednotlivé tóny a registre organa.

Postupne sa dokončujú jednotlivé kovové píšťaly organa – vrátane tých, ktoré budú viditeľné v organovom prospekte.

KDE JE SV. BENEDIKT?

Je všeobecne známe, že sv. Benedikt z Nursie prešiel do neba 21. marca. Pri určovaní roka, kedy zomrel, viedli sa mnohé diskusie. Kedysi historici variovali medzi piatimi rôznymi rokmi (509, 540, 541, 542 a 543). Dnešní historici pokladajú za najpravdepodobnejší dátum smrti sv. Benedikta rok 547.

Ďalšou spornou a nedoriešenou otázkou je miesto, kde sú uchované pozostatky svätca. Vieme, že keď sv. Benedikt zomrel, bratia ho pochovali v kláštornej Kaplnke sv. Jána Krstiteľa na Monte Cassine, v hrobe, v ktorom už ležala jeho sestra -dvojčka sv. Školastika, ktorá podľa tradície zomrela 10. februára, 40 dní pred smrťou rodného brata.

V roku 577 bolo opátstvo Longobardmi zrovnané so zemou, preto mnísi museli utiecť do 140 km vzdialeného Ríma (počas svojej existencie bolo opátstvo štyrikrát zrovnané so zemou; Saracénmi v 833, silným zemetrasením v 1349 a počas druhej sv. vojny v 1944; a vždy povstalo z ruín, ako keby bolo skutočne pravdivé motto v erbe opátstva „Succisa virescit“ (hoci zofatý, znova sa zazelená) s vyobrazeným zofatým kmeňom duba, z ktorého vyrastá zelený výhonok). Ako zaznamenal benediktínsky diakon Pavol, so sebou vzali len to najpotrebnejšie; chlieb, víno, vzácne knihy a exem-

plár Reguly vlastnoručne písaný sv. Benediktom.

Návrat benediktínov sa uskutočnil až vďaka francúzskym mníchom z opátstva Fleury. V roku 660 svätý Mummolus, druhý opát mladého opátstva vo Fleury (založ. 640) údajne vyslal piatich mníchov, aby v ruinách kláštora pohľadali hrob a priniesli pozostatky svätých súrodencov. Božím zázrakom ho skutočne aj našli. O aký zázrak išlo, nevieme. Existujú aj iné stredoveké dokumenty, ktoré popisujú prenesenie pozostatkov nie mníchmi, ale

istým franským kňazom. Preto je diskutabilné, kto vlastne preniesol pozostatky do Fleury.

Prítomnosť relikvií sv. Benedikta v montecassinskom opátstve je, pravdepodobne, vďaka podeleniu sa francúzskych benediktínov s talianskymi mníchmi.

Udalosti dotýkajúce sa ostatkov sv. Benedikta sa „zapísali“ aj do liturgického kalendára. Smrť sv. Benedikta si pripomíname 21. marca, spomienka prenesenia relikvií z Cassina do Fleury pripadá na 11. júla (v tento deň od roku 1964 sv. Benedikta slávime ako patróna Európy) a návrat (časti) ostatkov na Monte Cassino 4. decembra, spomienka, ktorá sa už dnes neslávi. Svätý Benedikt už počas svojho života bol pokladaný za svätca, no oficiálne ho až v roku 1220 kanonizoval pápež Honorius III.

br. Svorad Mária

Relikvie v Opátstve Saint-Benoît-sur-Loire

- 6. 1. na Zjavenie Pána sa uskutočnila tradičná posviacka kláštora za spevu nielen mníchov, ale i veriacich, ktorí zostali po sv. omši.
- 7. 1. sa uskutočnilo vystúpenie ženského speváckeho súboru Belius z Očovej, pod vedením dirigentky Olgy Bystrianskej. Spievali počas sv. omše a po nej mali ešte samostatné vystúpenie. Ohlasy boli veľmi, veľmi pozitívne, za všetkých aspoň jeden od Moniky: **„Chcem vám len napísať, že dnešná sv. omša aj s koncertom bola nádherná, úžasný balzam na dušu, veľmi pekne ďakujem“.**
- Otec Jakub sa na týždeň (20. 1. – 28. 1.) vrátil do rodného Poľska, kde vo Varšave dával duchovné cvičenia rehoľným sestram loretánkam.
- Na tradičnom stretnutí Deň zasvätených sa 3. 2. na Starých Horách bol otec prior Vladimír (slávnosti sa zúčastnili br. Ladislav Mária) hlavným celebrantom miesto otca biskupa Mons. Mariána Chovanca, ktorý v tom čase pochovával kňaza vdp. Stanislava Grešu. Na pohrebných obradoch sa zúčastnil i o. Damián.
- Slávnosti sv. Scholastiky (10. 2.) v kláštore benediktnok Horných Orešanoch sa zúčastnili otec prior Vladimír a spolubratia Igor, Ladislav Mária, Svorad Mária a Peter. Liturgii predsedal otec Vladimír.
- V Bošanoch bola 6. 2. spomienková slávnosť z príležitosti 1. výročia úmrtia sochára a maliara Jaroslava Halmu.

Liturgii predsedal a prítomným na sv. omši sa prihovoril otec Jozef OSB. Udalosti sa zúčastnil i brat Peter.

- V týždni od 26. 2. do 3. 3. otec Vladimír dával duchovné cvičenia sestram vincentkám v Belušských Slatinách.
- Duchovná obnova o chlebe a vode sa uskutočnila pre 22 záujemcov pod vedením o. Františka v dňoch od 29. 2. do 3. 3. v našom kláštore.
- Otec Jozef sa 2. 3. zúčastnil v Spišskej Novej Vsi na oslavách 100-ho výročia príchodu Sestier Božského Vykupiteľa na Slovensko.
- Na divadelnom predstavení o kňazovi Dilongovi boli 1. 3. v Zákamennom prítomní aj o. Vladimír, o. Blažej, o. Igor a bratia Ladislav Mária a Marián.
- V dňoch 15. 3. až 18. 3. sa v Nowom Gieraltowe uskutočnila obnova misii pod vedením otca Jakuba a Damiána.

FOTOGALÉRIA

Účastníci duchovnej obnovy „O chlebe a vode“

Otec prior a budúci chlieb

Koncert zboru Belius v našom chráme

Nový betónový strop nad pivnicami

Stromy i pole sa začínajú prebúdzat'

Pokračujúce úpravy okolia potôčika a hospodárstva

Čistenie jazierka stále prebieha...

Nové schody v záhrade

Úprava terénu v „Mariánskom údolí“

SI

Si v tichu i v hluku.
Oči zavreté, oči otvorené.
Kroky v nohách či vyložené.
Uši prijímajúce alebo stíšené.
Ruky otvorené, ruky skryté.
Telo, TY, fungujúci v tichu i v hluku.
Prišlo obdobie...
Čakanie, počuli sme o ňom,
vedeli sme o ňom,
ba prijali sme ho
s výrazným znakom na svojom TELE.
Znakom kríža.
A čo srdce?
40 dní času na rôzne formy stretnutia
tvojho srdca s najdokonalejšou existenciou SRDCA...
Otvoril si? Načerpál si?
Prijímal si? Zastavil si?
Otázniky podnecujúce k odpovedi.
Tentoraz neodpovedaj hneď, drahý človek.
Len pozdvihni svoj zrak,
zahľad sa na mňa. Rozpätého na kríži.
Ja... Sále otváram svoju náruč pre TEBA.
Ja... Som dal seba,
aby si TY mohol čerpať z krvi a vody,
ktorá vytryskla z môjho srdca.
Ja... Ťa vždy prijímam.
Lebo tvoj život je vôľou môjho Otca.
Ja som sa zastavil. A stojím i teraz.
Pri TEBE, človeku čítajúcom tieto riadky.
Ja... Som TU i TERAZ i na večné veky!
A tak vykúpený človek!
Pozri na mňa.
Ja... Som Ťa videl v každom boji,
pôste, almužne, modlitbe celých 40 dní.
Ja vidím vždy a som TU vždy.
Ja z vôle Otca,
hlbký nádeje i večného života
podávam svoju prebodnutú ruku
a šepkám TEBE.
Prichádzaj ku mne, raduj sa a ďakuj.
Lebo moje zmŕtvychvstanie mení srdce.
Ver, drahý človek. Lebo...
Znak najväčšej lásky je znakom kríža.
A tak sa neboj, vykroč a ver vo mňa!

Foto: Pavol Žatko

Od veľmi mnohých sme dostali „ústrižky z poukážok“, ktoré boli vložené vo vianočnom čísle Občasnika a to vďaka milodar, ktorí ste nám poslali.

ZA ČO VÁM ZO SRDCA ĎAKUJEME

Zároveň v pokore Vás prosíme o pomoc aj naďalej.

Kláštôr Premenia Pána
Samporská 50
962 31 Sliac

Tel. č.: **0903 982 470; 0915 800 124**

E-mail: benediktini@benediktini.sk

Web: benediktini.sk

2 % z daní

Našu činnosť je možné podporiť
prostredníctvom o. z. Kvet AbvvoB.

IČO/SID: 45024979

Právna forma: občianske združenie

Názov: Kvet AbvvoB

Možnosť odberu EsBe v elektronickej forme

V prípade, že chcete občasník dostávať v tejto
forme, napíšte nám mailovú adresu, na ktorú vám
budeme časopis zasielať v PDF formáte. Prosím,
nezabudnite napísať aj vašu poštovú adresu. Všet-
ky požadované údaje zašlite na
EstoteBenedicti@gmail.com.

POZÝVAME VÁS NA SLÁVNOSTI V KLÁŠTORE

Výročie posvätenia chrámu:

Piatok, 24. mája 2024

Slávnosť svätého Benedikta:

Štvrtok, 11. júla 2024

Slávnosť Premenenia Pána:

Utorok, 6. augusta 2024

Slávnostná sv. omša bude o 11,00 hodine. Po jej skončení ste pozvaní na agapé.

ĽEŠTE K VIANOCIAM 2023

Mnohí ste nám poslali vianočné foto vašej rodiny. Z fotografií sme vybrali najkrajšiu, kde atmosféra rodiny je radostná a krásna. Veď posúďte. Za odmenu dvaja členovia rodiny získajú víkendový pobyt v kláštore.

*Fotografia na zadnej strane obálky:
Križ v mníšskom refektári nášho kláštora.*

Estote Benedicti, č. 37, 31. 3. 2024.

Občasník priaznivcov a podporovateľov benediktínskeho mníšstva na Slovensku.

Redakcia: o. František Štrba, osb, br. Dávid Mária Barjak, osbnov,

o. Michal Mária Kukuča, osb

Tlač: Tlačiareň Kubík, Námestovo

BOHOSLUŽBY POČAS VELKONOČNÝCH SVIATKOV

Zelený štvrtok

Svätá omša Pánovej večere 18.00

Kompletórium 20.00

Veľký piatok

Temné hodinky 5.30

Križová cesta 12.00

Modlitba cez deň 12.45

Liturgia smrti a umučenia Pána. 15.00

Kompletórium 20.00

Biela sobota

Temné hodinky 5.30

Modlitba cez deň 12.45

Vešpery 17.00

Veľkonočná vigília 18.30

Veľkonočná nedeľa

Slávnostné ranné chvály 7.00

Modlitba cez deň 9.00

Svätá omša 11.00

Vešpery 18.00

Kompletórium 20.00

Veľkonočný pondelok

Posvätné čítanie 5.30

Ranné chvály 7.00

Modlitba cez deň 9.00

Svätá omša 11.00

Vešpery 18.00

Kompletórium 20.00

Stála adorácia v našom kostole pred vyloženou Najsvätejšou Sviatosťou Oltárnou bude v čase od 17.00 Veľkého piatku až do 19.00 Bielej soboty.

Nepredajné.

A NAPOKON LÁSKA

A napokon láska. Láska k žene,
ku dieťaťu, láska k živému.
Aj keď je všetko zaplatené,
je to dar. Tak zaďakujme mu.
Za to, že je, čím sú hviezdy lodi,
najjasnejšia medzi hviezdami.
Láska, ktorá plodí nás i rodí
na krátku púť svetom neznámym.
Láska – nebo naraz také blízke.
Víno bohov v krehkej nádobe.
Láska, ktorá sedí pri kolíske.
Láska, kľučí na hrobe.
Láska – sviatok človečieho tvora.
Tá, čo iba nechtiac ublíži.
A nad ľudskou – láska Božia, ktorá
odovzdane visí na kríži

Milan Rúfus